

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 23 februari 1922 kl. 3 e. m

*Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 2 i
anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl.
Maj:t angående anordnade i rikets större städer av
hygienens krav motsvarande s. k. ungarshotell.*

I en inom andra kammaren väckt och till dess andra tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 174, har herr *Lövgren* hemställt, "att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla, att Kungl. Maj:t måtte taga i övervägande, vilka åtgärder som böra vidtagas av staten för att inom rikets stora städer åstadkomma anordnandet av hygienens krav motsvarande bostäder för den ogifta manliga befolkningen, s. k. ungarshotell, för ett omsättande i praktiken av hälsovårdsstadgans bestämmelser på detta område." *Motionen.*

Med avseende på motiveringen tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

I förevarande motion berörda missförhållanden äro utan tvivel av den art, att de äro värda allmän uppmärksamhet. Att de på enskilt initiativ upprättade natthärbärgena i de större städerna och särskilt de s. k. ungarshotellen i fråga om anordning och hygieniska krav ofta lämna en hel del övrigt att önska, torde ej kunna förnekas, varför på detta område mycket återstår att förbättra. Så tillvida kan också utskottet instämma i det allmänna syfte, som uppbär motionärens framställning. *Utskottet.*

Däremot är utskottet ej ense med motionären vare sig i att anse den sensationella skildring av tillståndet i ett enstaka natthärbärke i Stockholm, som han efter en tidning bifogat sin motion, såsom typisk för förhållandena i våra storstäder, ej heller i att finna den summariska kritik, han i sam-

band härmed riktat mot vederbörande myndigheter med avseende på deras åtgärder till missförhållanden avhjälpande, fullt berättigad.

Först och främst vill utskottet uttrycka den meningen, att omsorgen om anordnandet av s. k. ungarshotell och övervakandet av deras hygieniska och andra förhållanden — lika litet som motsvarande eventuella åtgärder för ogifta kvinnor — kan anses vara en statens angelägenhet. I själva verket, gäller det praktiskt taget här en ganska begränsad fråga, som endast berör vissa större stadskommuner, Stockholm och Göteborg samt möjligen några till. Den både lämpligaste och riktigaste utvägen torde vara, att detta spörsmål, som till sin natur är kommunalt, i mån av behov upptages till lösning av de kommuner, som därav beröras. Redan av principiella skäl kan utskottet därför ej tillstyrka den i motionen förordade åtgärden.

Men ej heller tillräckliga reella skäl synas föreligga för ett eventuellt riksdagens ingripande i denna fråga. I motionen framhålles i allmänna ordalag, att städernas myndigheter visat försumlighet och ovillighet att råda bot för existerande missförhållanden, men de bevis som presteras för detta påstående äro såsom ovan antytts ej övertygande. Det vill i själva verket synas, som om motionären försummat att taga tillräcklig kännedom om de åtgärder, som stadskommunerna i här avhandlade angelägenhet antingen redan vidtagit eller hava under förberedelse. Enligt vad utskottet inhämtat äger Stockholms stad ett ungarshotell, och under nu rådande arbetslöshet har av staden på olika ställen dessutom provisoriskt inrättats logement med sovsalar för arbetslösa. I regel äro enligt uppgift de hittills upplåtna sovsalarna ej fullt besatta. Vad beträffar skötseln av de på privat initiativ inrättade natthärbärgena finnas sedan 1904 särskilt fastställda ordningsföreskrifter, vilkas efterföljande övervakas av hälsovårdsnämnden. Att dessa föreskrifter ej kommit att tillämpas så effektivt som önskvärt varit är delvis att se mot bakgrunden av den bostadsbrist, som varit och alltjämt är rådande. Emellertid har av Stockholms hälsovårdsnämnd en undersökning igångsatts rörande de befintliga ungarshotellen i akt och mening att få förbättringar till stånd. Nämnas bör även, att Stockholms stadsfullmäktige genom en för ändamålet tillsatt kommitté utarbetat fullständigt byggnadsförslag i och för uppförande av ett hotell för arbetande ungar, ett företag, vars verkställande dock hittills uppskjutits på grund av den rådande ekonomiska depressionen. Vad Göteborg beträffar förvaltas stadens egna härbärgen av en utav stadsfullmäktige för ändamålet tillsatt styrelse. Enligt upplysning av styrelsens ordförande finnas i Göteborg tvenne tämligen nyinrättade kommunala härbärgen, ett för tillfälliga nattgäster och ett för

mera stadigvarande. Vidare har ett provisoriskt logement för arbetslösa även där iordningställt. I stadens etablissement torde de hygieniska anordningarna i det hela vara tillfredsställande, under det att de privata hotel-lens kunna lämna åtskilligt övrigt att önska.

Av det ovan sagda framgår, att myndigheterna i våra två största städer ingalunda lämnat de i motionen berörda förhållandena obeaktade. Åtgärder i motionens syfte ha där redan vidtagits, och ytterligare åtgärder äro att förvänta. Även om befogade anmärkningar mot nu existerande ungarshärbärgen kunna göras, synes en lösning av det här förevarande spörsmålet på den närmast till hands liggande utvägen, nämligen genom kommunal försorg, kunna motses. Under sådana omständigheter och om de tydliga och klara föreskrifter, som gällande hälsovårdsstadga lämnar angående hygieniska krav på här ifrågavarande anstalter, vederbörligen bliva beaktade, finnes all anledning att avvakta resultatet av de kommunala initiativen, innan ett ingripande från statens sida kan anses påkallat.

Utskottet får därför, under återopande av vad ovan anförts, hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 24 februari 1922.

På utskottets vägnar:

AXEL EUREN.

Närvarande vid förevarande ärendes slutbehandling: herrar *Eurén, Jonsson* i Eskilstuna, *Corneliussen, Andersson* i Katrineholm, *Olsson* i Labbemåla, *Brännberg*,* fru *Östlund*, herrar *Johansson* i Bro, *Björnberg* och *Ernfors*.*

* Icke närvarande vid justeringen.